

Kognitivna obrada imenica sa deminutivnim i augmentativnim derivacionim sufiksima u srpskom jeziku

U ovom radu istraživano je da li postoji razlika u kognitivnoj obradi imenica sa deminutivnim, odnosno augmentativnim derivacionim sufiksima. Za potrebe istraživanja prikupljeno je 29 parova imenica sa istom tvorbenom osnovom, ali različitim derivacionim sufiksima (augmentativnim ili deminutivnim, npr. komadić: komadina) i 29 parova pseudoimenica napravljenih po istom principu, koji su korišćeni kao stimulusi u testu vizuelne leksičke odluke. Statistička analiza obavljena je na prosečnim vrednostima vremena reagovanja, po stimulusima i ispitanicima. Analiza po stimulusima pokazala je da se brže obrađuju imenice sa deminutivnim sufiksima od onih sa augmentativnim sufiksima. Analiza po ispitanicima nije pokazala razliku u brzini obrade imenica sa deminutivnim, odnosno augmentativnim sufiksima, što se slaže sa modelom integralnih jedinica, odnosno sa stavom da se osnova i afiks ne skladište odvojeno. Na osnovu rezultata ove dve analize može se pretpostaviti da je razlika koja je dobijena u analizi po stimulusima posledica nekontrolisanja efekta dodatnih varijabli koje mogu imati značajan uticaj na obradu celokupnih imenica. Zbog toga je sprovedena dodatna analiza po stimulusima u koju je kao kovarijabla uvrštena frekvencija leme. Rezultati dodatne analize nisu pokazali statistički značajnu razliku u brzini obrade imenica sa deminutivnim, odnosno augmentativnim sufiksima, što je konzistentno sa rezultatima prethodne analize koja je urađena po ispitanicima. Na osnovu svega može se izvesti zaključak da, u slučaju kada je frekvencija leme uvrštena kao kovarijabla, na kognitivnu obradu celokupnih imenica nema uticaj to da li imenica ima deminutivni, ili augmentativni sufiks. Ovakvi nalazi ukazuju na to da afiksi i osnove nisu zasebno uskladišteni u mentalnom leksikonu, te da se zasebne odlike afiksa (da li je deminutivni, ili augmentativni) ne mogu posmatrati odvojeno od odlika celih imenica (frekvencija leme).

Cognitive Processing of Nouns with Diminutive and Augmentative Derivational Suffixes in Serbian

In this research the effect of derivational suffixes of different meaning, namely diminutive and augmentative, on the processing of Serbian nouns was investigated. There is only one previous study conducted on German language, aimed to compare the cognitive processing of diminutives and deverbal nouns, which is quite different from the issue we are dealing with in this paper. The experiment consisted of 29 pairs of nouns with the same root but a different derivational suffix. One noun had a diminutive suffix and the other had an augmentative suffix (e.g. komadić – komadina). Additionally, 29 pairs of pseudo nouns were made based on this model and were used with 29 pairs of nouns as the stimuli in the visual lexical decision task. Analysis by stimuli (F1; Analysis of covariance) showed that the processing of nouns with diminutive suffixes is faster than the processing of nouns with augmentative suffixes. Analysis by respondents (F2; Analysis of variance for independent measures) showed that there is no difference in the speed of cognitive processing of nouns with diminutive or augmentative derivational suffixes. The inconsistent results of the

Katarina Bulajić (1997), Beograd, Nehruova 95, učenica 3. razreda Desete gimnazije „Mihajlo Pupin”

MENTORI:

Isidora Gatarić, Filozofski fakultet Univerziteta u Novom Sadu

MA Miloš Košprdić, Filozofski fakultet Univerziteta u Novom Sadu

two analysis may be a consequence of uncontrolled variables (e.g. lemma frequency). Because of that, additional analysis by respondents was conducted, and covariable lemma frequency was included. Results of additional analysis suggest that there is no difference in the speed of processing of nouns with diminutive or augmentative suffixes. This result suggests that affixes and stems are stored as whole-words. Affix features, like affixal meaning (diminutive/augmentative), do not affect the speed of processing nouns separately from whole-word features (e.g. lemma frequency).